

LÄRARHANDLEDNING

Musikpalatset 2

Innehållsförteckning

Om läromedlet.....	3
Om lärarhandledningen	3
Målgrupp	4
Bedömning	4
Förslag på lektionsupplägg.....	4
Lektionsförslag kopplade till elevboken.....	6
Innehållsförteckning elevboken.....	6
Kapitel 1	7
Kapitel 2	10
Kapitel 3	18
Kapitel 4	25
Kapitel 5	28
Kapitel 6	34
Kapitel 7	39
Skapa musik i garageband	44
Avslutning	46
Aktiviteter att ta till	47
Uppsjungning för åk 3-4	48
Litteraturtips	49

Om läromedlet

Musikpalatset består av:

- Tre elevböcker – Musikpalatset 1, Musikpalatset 2 och Musikpalatset 3
- Lärarhandledningar till varje elevbok
- En sångbok

Elevböcker

Elevböckerna vänder sig till åk 1-2, åk 3-4 samt åk 5-6. Varje bok består av sju kapitel samt en avslutande del med reflektion.

Kapitlen innehåller korta faktatexter, praktiska och teoretiska övningar samt självskattning, utvärdering och kamratbedömning. Varje kapitel avslutas med en kort repetition eller sammanfattande uppgift.

Lärarhandledning

Lärarhandledningen innehåller tips på lektionsupplägg, övningar och fördjupningsuppgifter.

Sångbok

Till Musikpalatset hör en sångbok med nyskriven musik att använda i samband med elevboken och sånger för olika tider på året (planerad utgivning år 2020). Det finns sånger med melodi och ackord, några stämsånger och några ensemblespelslåtar.

Om lärarhandledningen

Lärarhandledningen följer elevbokens kapitelordning och ger konkreta förslag på hur du kan lägga upp lektioner kring innehållet i elevboken.

Syfte, centralt innehåll och kunskapskrav som anges för varje kapitel kopplas både till uppgifterna i elevboken och till de praktiska övningar som jag ger förslag på. Vad gäller instrumentspel så ger jag förslag på mer generella övningar och arbetssätt eftersom varje skola har så olika förutsättningar och resurser.

Eftersom boken täcker årskurs 3 och 4 kan både centralt innehåll för årskurs 1-3 och för årskurs 4-6 anges. De kunskapskrav som anges är de för att få betyget E i slutet av årskurs 6.

Kapitel 2: Musikstilar

Kapitlets syfte

Eleverna ska få reflektera över ljud och musik. De får fördjupa sig i fem olika musikstilar (folkmusik, klassisk musik, jazz, rock och musikal).

Att jag valt just dessa fem beror på att jag anser de spegla musikhistorien på ett kortfattat sätt.

Folkmusiken är det ursprungliga, och länge fanns bara folkmusik och konstmusik (om vi ska förenkla och berätta musikhistorien i grova drag). Jag använder mig främst av begreppet ”klassisk musik” eftersom det är mer vedertaget bland allmänheten. Jazzen utvecklas sedan från olika länders folkmusik samt med viss influens av konstmusiken. Därifrån (och från bluesen) har sedan rock ’n’ roll, rock, pop och så vidare sitt ursprung. Musiken är bra att ha med för den visar på hur olika musikaliska och andra estetiska uttrycksformer samspelar.

Centralt innehåll

- Musik som knyter an till elevens vardagliga och högtidliga sammanhang, däribland nationalsången och några av de vanligaste psalmerna, samt inblickar i svensk och nordisk barnvisetradition. (1-3)
- Associationer, tankar, känslor och bilder som uppkommer när man lyssnar på musik. (1-3)
- Ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om musicerande och om intryck samt upplevelser av musik. (4-6)
- Musik tillsammans med bild, text och dans. Hur olika estetiska uttryck kan samspela. (4-6)
- Konstmusik, folkmusik och populärmusik från olika kulturer och deras musikaliska karaktärsdrag. (4-6)

Kunskapskrav

- Dessutom kan eleven med **viss** säkerhet urskilja och ge exempel på karaktärsdrag från olika genrer och kulturer [...].
- Eleven kan delta i gemensam sång och följer då i **någon mån** rytm och tonhöjd.

Lektion 1

Mål

Eleverna ska reflektera över vilka ljud och vilken musik de hör under en dag. De ska också få förståelse för vad en musikstil är.

Arbetsgång

- Eleverna får läsa igenom texten på sidan "Vad är musik?" två och två. De gör sedan skrivuppgiften individuellt och får jämföra sina reflektioner (s. 16).
- Låt några par berätta för hela gruppen om likheter och skillnader mellan sina reflektioner.
- Upprepa de två ovanstående punkterna med sidan "Musikstilar" (s. 17).
- Spegeln: Eleverna står två och två, mittemot varandra. En av eleverna är spegel, den andra speglar sig. Den som speglar sig bestämmer vilka rörelser som ska göras, spegeln härmar. Sätt på musik.

Rörelserna ska passa till den musik som spelas. När ungefär halva låten/stycket spelats byter eleverna roller. Förslagsvis börjar du redan nu introducera de musikstilar som eleverna ska arbeta med kommande lektioner (klassisk musik, folkmusik, jazz, rock och musikal). Stanna gärna efter varje låt/stycke för att eleverna ska få gissa vad de tror att de hört för musikstil.

VAD ÄR MUSIK?

Det är en klurig fråga att svara på. Musik kan vara så mycket mer än en låt eller ljudet av ett instrument. Musik är olika ljud och toner som sätts ihop till en helhet, till musikstycken.

Ljuden kan vara mjuka, hårda, bullriga. Det kan gå snabbt eller långsamt. Musiken vill uttrycka något, t.ex. olika känslor.

Musik finns överallt. Det är svårt att inte höra någon musik alla under en dag. Det kan vara på bussen eller i affären. När vi spelar datorspel eller ser på TV. Det kan vara en mobil som ringar eller ljudet av ett stertat dator.

Tänk igenom en vanlig dag. När brukar du höra musik?

16

MUSIKSTILAR

Musik kan delas på många olika sätt. Det kan vara snabbt och långsamt, musik som spelas med olika instrument och den kan sjungas. Olika sånger eller musikstycken som planerar om vad som ska göras och samma musikstil.

Långsamma, lugna och snåla sånger kallas ofta ballader. Snabb musik som är lätt att sjunga med i när dansen rullar kallas ofta för pop. Traditionell musik från olika länder brukar kallas för folkmusik.

Skriv ner alla musikstilar du kommer på!

17

Lektion 5

Mål

Eleverna ska få testa att analysera en text till en låt.

Arbetsgång

- Lyssna på tre låtar med både text och musik (gärna på svenska). Visa ev. texten på projektor medan ni lyssnar.
- Eleverna väljer en av dessa låtar som de svarar på frågor om i elevboken (s. 72-73).
- Du samlar in böckerna för att kunna läsa igenom och eventuellt kommentera.

Lektion 6

Mål

Eleverna ska få repetera och reflektera ytterligare över olika musikupplevelser.

Arbetsgång

- Lyssna på en sång tillsammans. Eleverna sitter på stolar och blundar. Sedan får varje elev berätta en känsla eller ett ord de tänkte på när de hörde sången. Gör en tankekarta på tavlan.
- Eleverna arbetar enskilt med repetitionssidan i elevboken (s. 74).
- Avsluta lektionen med att måla till musik eller göra en avslappning där eleverna ligger på golvet och blundar.

Musikförslag

Det kan vara en god idé att använda instrumental musik eller musik med text på språk som de flesta elever inte behärskar än, för att undvika att föra elevernas associationer till textens innehåll.

Sånger för musiklyssning

All of me - Ella Fitzgerald

Satin doll – Duke Ellington

Regndroppspreludiet – Frédéric Chopin

Morgonstämning (ur: *Peer Gynt*) – Edvard Grieg

Polska från Äppelbo – Sofia Karlsson

Russian Dance (ur: *Nutcracker Suite*) – Pyotr Ilyich Tchaikovsky

Poupée de cire, poupée de son – France Gall

Musik för olika ritualer

Bröllop	Bröllopsmarch (ur: <i>En midsommarnattsdröm</i> av Mendelsohn) Brudkör (ur operan: <i>Lohengrin</i> av Wagner)
Begravning	Gammal fäbodpsalm (arr. av Oskar Lindberg) Tröstevisa (Benny Andersson)
Dop	Välkommen hem (Sonja Aldén) Tryggare kan ingen vara (Lina Sandell)
Skolavslutning	Den blomstertid nu kommer Sången om sommaren <i>eller</i> Idas sommarvisa
Midsommar	Gånglåt från Äppelbo <i>eller</i> Gärdebylåten
Jul	<i>Här finns hur många traditioner och ritualer som helst att plocka musik från, ex.vis advent, Lucia, julgudstjänst o.s.v. Till ex.: Betlehems stjärna / Julen är här / Midnatt råder</i>
Kröning	Zadok the Priest (Händel)
Nationaldagen	Nationalsången Kungssången

Lektion 4

Mål

Eleverna ska få repetera olika begrepp från kapitlet och få chans att visa vad de skapat.

Arbetsgång

- Eleverna gör repetitionssidan på egen hand (s. 85).
- Gå igenom de rätta svaren i helklass.
- Låt de elever som vill spela upp sin melodi (om de kan får de gärna spela/sjunga själva eller så gör du det) alt. läsa en av de rytmer de skrivit.
Detta moment måste vara helt frivilligt och kan ta en lång eller kort stund beroende på hur många som vill visa.
- Om ni får tid över, gör en gemensam melodi eller rytm på tavlan.

REPETITION

• Läs dina rytmer tillsammans med en annan kompis.
Säg en sak som har bra med varandras rytmer.

• Diskutera och svara på frågorna

Vad är ett notvärde?

Vad är en rytm?

Vad är en takt?

Vad är en melodi?

Vad är skillnaden på noter och toner?

85

Lektion 5-6

Mål

Låta eleverna prova på andra sätt att komponera.

Förslag på övningar:

- Skapa musik i Garageband. *Läs mer på nästa sida!*
- Skriv ny text till befintlig melodi. Börja lättare med exempelvis Blinka lilla stjärna och sedan kan eleverna välja en egen låt att skriva text till.
- Eleverna kan skriva en egen rap, enskilt, i grupp eller helklass och så hjälper du till att göra ett beat med något slagverksinstrument eller Garageband.
- Eleverna kan testa att hitta på melodier till ackord som du eller de själva spelar. Kanske någon elev redan spelar något instrument? Använd det och sätt ihop den eleven med 1-3 elever till som hjälps åt att hitta på en melodi.
- Improvisera tillsammans. Spela ett ackompanjemang i C-dur som eleverna improviserar till med klockspel eller piano (bara de vita tangenterna). Ni kan också improvisera med rytm eller melodi i grupp. En elev gör en rytm eller melodi som de andra härmar. Detta kan genomföras med handklapp, röst eller instrument, i större eller mindre grupper. Lek gärna med dynamiken i improvisationerna.